

AVA_NET ACTIVITEITENVERSLAG 2017

Rosa van Santen

Coördinator Kennisfunctie, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

Februari 2018

INTRODUCTIE

AVA_Net is een onafhankelijke netwerkorganisatie voor audiovisuele collectiehouders in Nederland. Het netwerk versterkt de positie van het audiovisuele erfgoed en biedt een (kennis)platform. Het netwerk vormt een representatieve afspiegeling van alle sectoren waarbinnen AV-erfgoed wordt beheerd en beschikbaar wordt gesteld. Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid is binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed het landelijk knooppunt voor media en audiovisueel erfgoed en vanuit die functie penvoerder en financier van AVA_Net.

AVA_Net zet zich in voor de AV-sector in zijn geheel en werkt aan het vervullen van collectieve doelen voor al het Nederlandse audiovisueel erfgoed. AVA_Net brengt hiervoor organisaties met kennis en informatie over het beheer, behoud en bereik van het audiovisuele erfgoed bij elkaar. Het bundelen en uitwisselen van kennis binnen en tussen de sectoren is de kerntaak. Door zich zo te profileren is het netwerk een aanspreekpunt en lobbyist en een aanjager van activiteiten. Het uiteindelijke doel is bijdragen aan de veiligstelling en het (her)gebruik van het audiovisueel erfgoed in Nederland. Dit verslag geeft een overzicht van de daartoe uitgevoerde activiteiten in 2017.

AVA NET DOMEINRAAD

Om de gezamenlijke koers van het netwerk te bepalen, worden de domeinen waarbinnen AV-erfgoed wordt beheerd en beschikbaar gesteld, vertegenwoordigd in de AVA_Net Domeinraad. Deze raad is samengesteld uit de meest relevante overkoepelende organisaties voor AV-collectiebeherende instellingen en adviseert bij de bepaling en afstemming van activiteiten ten behoeve van het gehele media en AV-domein in Nederland. De Domeinraad is in 2017 twee keer bijeengekomen en heeft geadviseerd over onderstaande activiteiten.

AVA NET EXPERTS

Begin 2017 is door AVA_Net een netwerk van regionale en inhoudelijke experts opgezet ten behoeve van kennisdeling tussen AV-beherende instellingen. De groep van 30 Experts bestaat uit professionals die werkzaam zijn bij een AV-beherende instelling die kennis

hebben en willen delen, over de volgende 8 hoofdthema's: digitalisering, restauratie, preservering, metadata, gebruikers, toegang, collectie, presentatie en strategie & beleid. Hieronder vallen ook sub-onderwerpen zoals auteursrechten, contextualisering, formats, etc. Verspreid over Nederland fungeren deze experts als aanspreekpunt en lokale/regionale kennishub. Tevens identificeren de experts behoeftes uit het veld en spelen die door aan het landelijk knooppunt media en AV-erfgoed: Beeld en Geluid.

Beeld en Geluid treedt op als facilitator en biedt ondersteuning. Enkele keren per jaar komen de AVA_Net Experts bij elkaar voor training en het versterken van de onderlinge contacten. Als facilitator organiseert Beeld en Geluid de halfjaarlijkse sessies voor het expert netwerk. Daarnaast worden de AVA_Net Experts ondersteund vanuit het knooppunt met behulp van een website waarop expertisegebieden en contactgegevens van de experts staan, en borging van kennis plaatsvindt.

In 2017 zijn twee bijeenkomsten van de AVA_Net Experts geweest: de kick-off in april en de eerste inhoudelijke training in september. De kick-off was een vruchtbare bijeenkomst waar naast kennismaking ook veel ideeën over het netwerk uitgewisseld zijn. De training ging over auteursrecht. De opzet was een plenaire presentatie gevolgd door vier posterpresentaties. De training is goed ontvangen. Tijdens het jaarlijks symposium zijn de experts aan het veld geïntroduceerd en kon men met inhoudelijke vragen bij hen terecht.

AANBESTEDING DIGITALISERING

Tijdens de kick-off bijeenkomst van de experts is een aanzet gegeven om te onderzoeken of we tot een gezamenlijk digitaliseringsproject kunnen komen. Na verschillende communicatie-rondes zijn reacties van 11 experts ontvangen. Het type drager dat genoemd wordt voor digitalisering loopt zeer uiteen (zie tabel hieronder). In 2018 worden hier verder concrete stappen in gezet in de vorm van een pilot.

Vraag	Antwoord	Antwoord-frequentie
Interesse voor gezamenlijke aanbesteding of uitbesteding van digitalisering?	Ja	8x
	Niet concreet	2x
	Nu niet	1x
Voorkeur voor een specifieke drager?	Film 8	3x
	Film 35	3x
	Umatic	2x
	VHS	2x
	Open reel video	3x
	Overig (film 9,5, film 16, Betamax, Digi-beta, Beta SP, nitraat)	1x
Open reel video aanwezig en zo ja, hoeveel ongeveer?	Ja	3x
	Niet aanwezig	4x

	Nauwelijks	1x
	Onbekend	1x
Welke issues zijn het meest belangrijk rondom een dergelijke samenwerking?	Kosten	9x
	Coördinatie	3x
	File formaten	4x
	Doorlooptijden/termijnen	2x
	Type contract/aanbesteding	2x
	Storage	2x
	Benodigde inzet mensen	1x

AVA NET WEBSITE

In mei 2017 heeft AVA_Net een nieuwe website gelanceerd: www.ava-net.nl. Verbeterde content in een simpel en eigentijds ontwerp. De nieuwe site biedt volop ruimte aan de AVA_Net Experts en het delen van kennis over de eerder genoemde 8 kennisthema's. Daarnaast worden nieuwsberichten geplaatst, evenementen aangekondigd en biedt de site alle informatie over het jaarlijks symposium.

KENNISBANK

Voor de lancering van de nieuwe website is de oorspronkelijke Kennisbank Audiovisuele Archivering verplaatst, waarbij ruim 450 artikelen zijn overgezet. Om het veld beter te bedienen is de kennisbank samengevoegd met de bronnen van PrestoCentre, een internationaal netwerk dat, net als AVA_Net, gericht is op AV-archivering. In de nieuwe kennisbank zijn dezelfde bronnen als op de oude site te vinden, aangevuld met nóg meer artikelen. Er zijn zowel Engelstalige als Nederlandse bronnen te vinden en ook trefwoorden (tags) zijn er in beide talen.

In de kennisbank zijn diverse vormen van vastgelegde kennis, uiteenlopend van artikelen, handreikingen, richtlijnen, modellen, white papers en technische rapporten te vinden. Het betreft kennis over alle aspecten van audiovisuele (AV) archivering, gericht op beheerders, archivariissen, beleidsmedewerkers en technische staf van audiovisuele collectiebeherende instellingen zoals archieven, musea, omroepen en andere culturele instanties. Ze dient ook als kennisbron voor studenten, onderzoekers en geïnteresseerde leken.

AVA NET SYMPOSIUM 2017

Op vrijdag 19 mei vond het AVA_Net Symposium 2017 plaats bij Beeld en Geluid. Het bood een gevarieerd programma rond het thema "De audiovisuele samenleving". AV heeft een betekenisvolle positie gekregen op plaatsen waar voorheen nog weinig aandacht vereist was voor de archivering hiervan. Hoe gaan wij als AV-archiefinstellingen om met nieuwe bronnen

van audiovisueel (erf)goed, die overal om ons heen ontstaan? Moet al het materiaal voor de toekomst worden veiliggesteld? En zo ja, hoe behouden en ontsluiten we dit materiaal?

Onder leiding van dagvoorzitter Vincent Robijn werd na twee korte inleidende praatjes van Tom De Smet (Hoofd Archief van Beeld en Geluid) en Harry Romijn (voorzitter AVA_Net) een keynote gegeven door Yvonne Ng van mensenrechtenorganisatie WITNESS. De middag werd gevuld door 3 snelle *lightning talks*, een ruime keuze aan parallelsessies (8 in totaal), en een uitgebreid randprogramma. Tot slot plaatste Bart van der Sloot (Tilburg Institute for Law, Technology and Society) een kritische noot bij onze drang tot archiveren en openbaar ontsluiten. Een uitgebreid verslag is te vinden op de AVA_Net website.

Het symposium was met 137 deelnemers druk bezocht. Met een rapportcijfer van 7,8 werd de dag ook goed gewaardeerd, zo blijkt uit de evaluatie. Alle programmaonderdelen scoorden tenminste 3,7 op een schaal van 5. In de reacties klonk enerzijds positief geluid over de grote keuzevrijheid, anderzijds waren er ook bezoekers die het juist teveel keuze vonden. Hieruit volgt dat keuzevrijheid zeker gewaardeerd wordt, maar dat er best wat minder sessies kunnen zijn.

TRENDMONITOR

Kennisbehoeften omtrent het beheer en behoud van audiovisuele materialen

[Diepte-onderzoek TrendMonitor Audiovisuele Collecties in Nederland september 2017](#)

De Trendmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar de trends binnen de sector en ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en conservering, beleidsprioriteiten, kennisbehoeften, beschikbare voorzieningen, budgetten, uitdagingen en knelpunten. In 2017 is onderzoek uitgevoerd naar de kennisbehoeften van instellingen met audiovisuele collecties en naar de vraag hoe Beeld en Geluid, als knooppunt voor de AV- en mediasector binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed, het beste in die behoeften zou kunnen voorzien.

De uitkomsten van dit diepte-onderzoek zijn richtinggevend voor zowel de activiteiten van AVA_Net als die van Beeld en Geluid zelf. Uit de resultaten blijkt een grote diversiteit in kennisbehoeften; er wordt om zowel basiskennis als specialistische kennis gevraagd. De **kennisbank** komt daarbij naar voren als de meest gewilde en gewenste methode van kennisuitwisseling, mits deze betrouwbaar én actueel is. Daarnaast laat het onderzoek positieve reacties zien ten aanzien van met name fysieke **workshops**, zoals een op de Winter School gebaseerde eendaagse, Nederlandstalige training.

De derde propositie, de AVA_Net **Experts**, wordt ook als een welkome aanvulling op de huidige wijze van kennis verzamelen gezien. De vragen en suggesties die in het onderzoek naar voren komen worden door de experts meegenomen in de uitvoering, waarbij zeker in de beginfase de werkwijze gaandeweg wordt aangescherpt en verbeterd.

De vierde propositie tot slot, het idee van een **nieuwsbrief** over AV-onderwerpen, komt in het onderzoek naar voren als een activiteit die complementair kan zijn aan andere

inspanningen, maar op zichzelf niet bijdraagt aan kennisuitwisseling. Deze propositie zal dan ook niet worden uitgewerkt. Community building en promotie van kennisactiviteiten en -platforms, die door de respondenten wel worden aangemoedigd, zullen op andere manieren worden voortgezet.

WINTER SCHOOL

In 2017 organiseerde Beeld en Geluid in samenwerking met AVA_Net voor de tweede keer de Winter School. Het trainingsteam van deze editie bestond uit Kara van Malssen, Peter Bubestinger-Steindl en Erwin Verbruggen. De trainers begeleiden de deelnemers door het complexe traject van het uitdenken en opzetten van een digitaal conserveringsbeleid voor hun organisatie. Kijk voor een uitgebreid verslag en om de webinars terug te zien op de website van Beeld en Geluid.

In 2017 had de Winter School 14 deelnemers: 10 uit Nederland, 4 uit het buitenland (VS, Mexico, Zuid-Afrika). 24 aanmelders zijn afgevallen. Er werd voor het eerst met een *travel grant* gewerkt; één deelnemer (uit Mexico) kon hier gebruik van maken. Twee Nederlandse deelnemers hebben een korting gekregen op hun deelname.

De presentaties van de drie gastsprekers Yvonne Ng (WITNESS), Patricia Falcão (TATE en Josefien Schuurman (Beeld en Geluid) zijn als webinar uitgezonden. 106 mensen hebben zich hiervoor gemeld. Op YouTube zijn de webinars zo'n 300+ keer bekeken.

Uit de evaluatie blijkt dat de deelnemers de Winter School goed georganiseerd vonden, de afwisseling tussen theorie en oefening waardeerden en zeer waren te spreken over de trainers (m.b.t. enthousiasme en expertise).